

**INSTITUT FOR
MENNESKE
RETTIGHEDER**

Udlændinge- og integrationsminister Mattias Tesfaye
Slotsholmsgade 10
2116 København K

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL 91325640
EER@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. XXX.XX

11. MAJ 2020

SUSPENSION AF HÅNDRYKSKRAVET I INDFØDSRETSSAGER

Kære Mattias Tesfaye

Institut for Menneskerettigheder har valgt at rette denne henvendelse til dig i lyset af den ekstraordinære situation, der er opstået for ansøgere om indfødsret på grund af smitterisikoen i forbindelse med COVID-19 og sundhedsmyndighedernes anbefaling om ikke at give hånd.

Vi har fulgt førstebehandlingen af L 180 Forslag til indfødsrets meddelelse, hvor der helt logisk blev argumenteret for at suspendere håndtrykskravet i forbindelse med grundlovsceremonierne, så længe sundhedsmyndighederne anbefaler, at man undlader at give hånd.

Suspensionen af håndtrykskravet vil hjælpe de ansøgere, som er optaget på lovforslag om indfødsrets meddelelse, og som uden en suspension vil være afskåret fra at få indfødsret, så længe det ikke anses som forsvarligt at give hånd.

På nuværende tidspunkt er problemet med håndtrykskravet størst for de omkring 1000 ansøgere, som var optaget på efterårets lovforslag om indfødsrets meddelelse og for en dels vedkommende også på forrige forårs lovforslag, som bortfaldt på grund af folketingsvalget. Det betød, at de ikke kunne blive danske statsborgere i 2019, og det har de indtil videre heller ikke kunnet i 2020, hvis de bor i en kommune, som ikke nåede at afholde en grundlovsceremoni før den 7. marts 2020, da Udlændinge- og Integrationsministeriet anbefalede, at planlagte ceremonier blev udsat på grund af smitterisikoen.

Den lange ventetid på at få statsborgerskab udgør et problem i forhold til artikel 10 i Den Europæiske Konvention om Statsborgerret, hvorefter ansøgninger om statsborgerskab skal behandles inden for en rimelig tid.

For de enkelte ansøgere kan problemerne være af helt konkret karakter, f.eks. kan nogle ikke som planlagt påbegynde en politiuddannelse, hvilket kræver dansk statsborgerskab. Ventetiden er et særligt stort problem for ansøgere med større børn, der som bipersoner skulle have statsborgerskab sammen med forældrene. Børn, som måske var 15 år, da en af deres forældre søgte om indfødsret, kan i løbet af den lange ventetid være fyldt 18 år og dermed blive afskåret fra at få dansk statsborgerskab sammen med forælderen. Dette problem ved vi, at du selv tidligere har været opmærksom på og i anden forbindelse har forsøgt at løse ved en ændring af bekendtgørelsen om afholdelse af grundlovsceremonier.

Under førstebehandlingen af L 180 blev det drøftet, om man kunne undgå, at ansøgerne og deres børn kommer til at vente urimeligt længe på at få dansk statsborgerskab, fordi det ikke kan garanteres, at kommunerne vil kunne afholde grundlovsceremonier på denne side af sommerferien. En hastebehandling af lovforslaget vil ikke helt kunne løse problemet. Det er baggrunden for, at vi retter denne henvendelse til ministeren om et løsningsforslag.

Vi foreslår, at der fremsættes et ændringsforslag til L 180 § 4, som har følgende indhold:

Kravet i § 3, stk. 1, i lov nr. 1553 af 27. december 2019 om indfødsrets meddelelse om, at personer, som er omfattet af bestemmelsen, skal trykke myndighedens repræsentanter i hånden i forbindelse med deltagelse i en grundlovsceremoni, suspenderes for de personer, der er omfattet af bestemmelsen, og som endnu ikke har deltaget i en grundlovsceremoni.

Instituttet foreslår, at denne bestemmelse tilføjes et stk. 2 om, at

- ansøgere fra efterårets lovforslag erhverver indfødsret med virkning fra den 7. marts 2020, når de deltager i en grundlovsceremoni og i den forbindelse opfylder de betingelser, som stilles til ansøgere ved deltagelse i en grundlovsceremoni (bortset fra håndtrykkravet).

Ændringen vil betyde, at de pågældende som forventet kan anses som danske statsborgere fra dette forår, hvilket især vil have stor betydning for ansøgere med børn, som i tiden efter den 7. marts 2020 og frem til juli/august 2020 er fyldt eller fylder 18 år, og som uden denne ændring kan miste retten til som bipersoner at få indfødsret sammen med deres forældre.

Ændringen vil også have den fordel, at indfødsretsmyndighederne ikke vil få ekstraarbejde med senere at skulle forlodsbehandle ansøgninger om indfødsret fra de pågældende unge mennesker.

Det skal bemærkes, at Danmark tidligere har vedtaget sådan særlovgivning med henblik på at løse et konkret opstået problem.

Det skete med vedtagelsen af Lov Nr. 380 af 12. juli 1946 om Generhvervelse af Indfødsret i visse Tilfælde m.m. Denne lov gav dansk statsborgerskab til personer, som var flygtet til Sverige fra den 29. august 1943, og som i tiden frem til den 1. juni 1945 havde mistet deres danske indfødsret ved at erhverve svensk statsborgerskab. I medfør af loven generhvervede de pågældende deres danske statsborgerskab, hvis de inden den 1. september 1946 havde bosat sig i Danmark.

Denne lov fra 1946 indeholdt desuden en bestemmelse, § 4, om, at i alle forhold, hvor besiddelsen af dansk indfødsret var af betydning, sås der bort fra, at den pågældende i tiden efter den 28. august 1943 havde været svensk statsborger. Man anså det for rimeligt, at de pågældende blev stillet, som om nødsituationen under besættelsen aldrig havde fundet sted (jf. lovforslagsbemærkningerne til § 4).

Instituttet har sendt kopi af dette brev til Folketingets Indfødsretsudvalg.

Med venlig hilsen

Louise Holck
Konstitueret direktør

Eva Ersbøll
Seniorforsker